

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 447/2025-10

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) a sudcov Petra Molnára a Petra Straku v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], narodennej [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej Palkovič advokátska kancelária s.r.o., Kapitulská 20, Trnava, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV v konaní sp. zn. B3-16Cpr/15/2021 (pôvodne Okresného súdu Bratislava III sp. zn. 16Cpr/15/2021) a proti postupu Krajského súdu v Bratislave v konaní sp. zn. 15CoPr/1/2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľky

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu elektronickou formou 25. júna 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom mestského súdu (predtým okresného súdu) v konaní vedenom pod sp. zn. B3-16Cpr/15/2021 (predtým vedenom pod sp. zn. 16Cpr/15/2021) a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 15CoPr/1/2024. Sťažovateľka tiež žiada priznanie finančného zadosťučinenia vo vzťahu k mestskému súdu vo výške 900 eur, vo vzťahu ku krajskému súdu vo výške 300 eur, ako aj náhradu trov konania pred ústavným súdom vo výške 949,17 eur.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka sa žalobou podanou Okresnému súdu Piešťany 7. apríla 2021 domáhala poskytnutia finančného príspevku na stravovanie za obdobie od 1. apríla 2019 do 30. novembra 2020, ako aj náhrady trov konania. Konanie bolo vedené na okresnom súde pod sp. zn. 22Cpr/4/2021. Vec bola postúpená miestne príslušnému Okresnému súdu Bratislava III (v súčasnosti Mestský súd Bratislava IV). O nároku sťažovateľky po vykonanom dokazovaní rozhodol okresný súd rozsudkom č. k. 16Cpr/15/2021-97

z 18. apríla 2023, ktorým zaviazal žalovaného poskytnúť sťažovateľke stravné lístky v hodnote 1 460 eur v lehote do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku a zároveň priznal sťažovateľke proti žalobcovi nárok na náhradu trov tohto konania. Proti tomuto rozsudku podal žalovaný 8. septembra 2023 odvolanie, o ktorom krajský súd v konaní vedenom pod sp. zn. 15CoPr/1/2024 ku dňu podania ústavnej sťažnosti nerozhodol, a preto nie je o nárokoch sťažovateľky stále právoplatne rozhodnuté. Na podklade uvedeného a s dôrazom na predmet konania odôvodnila zásah do svojich práv, ako aj nároky uplatnené v petite ústavnej sťažnosti.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

3. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

4. Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 186/2010, I. ÚS 7/2023) a namietané porušenie označených práv sťažovateľky možno posudzovať spoločne.

II.1. K namietanému porušeniu označených práv postupom mestského súdu:

5. V súlade so svojou judikatúrou ústavný súd podčiarkuje jednu zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy, ktorá musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Tento názor vychádza zo skutočnosti, že táto ústavná sťažnosť zohráva významnú preventívnu funkciu ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo a jeho účinky stále trvajú, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 165/2021). Ak v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd sťažnosť v zásade odmietne ako zjavne neopodstatnenú [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde (II. ÚS 104/2022, III. ÚS 107/2022, II. ÚS 282/2024)], pretože konanie o takej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (m. m. I. ÚS 6/03). Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou ESLP (rozsudky vo veciach Obluk v. Slovensko z 20. 6. 2006, sťažnosť č. 69484/01, body 61 až 65; Mazurek v. Slovensko z 3. 3. 2009, sťažnosť č. 16970/05).

6. Pokiaľ ide o namietané konanie mestského súdu (predtým okresného súdu), už z obsahu ústavnej sťažnosti je zrejmé, že v čase jej podania mestský súd v prejednávanej veci rozhodol a, reflektujúc na spisovú značku odvolacieho konania, postúpil súdny spis na rozhodnutie o podanom odvolaní.

Mestský súd predložil súdny spis krajskému súdu, ktorému bol doručený 12. januára 2024. Ústavná sťažnosť bola ústavnému súdu doručená v čase, keď mestský súd už svojím postupom nemohol zasiahnuť do práv sťažovateľky, pretože o uplatňovanom nároku sťažovateľky rozhodol a súdny spis predložil súdu druhej inštancie.

7. Vzhľadom na celkovú dĺžku napadnutého konania pred mestským súdom ústavný súd dospel k záveru, že ústavná sťažnosť sťažovateľky v časti namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je zjavne neopodstatnená, a ako takú ju podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol.

II.2. K namietanému porušeniu označených práv postupom krajského súdu:

8. Ústavný súd opakovane pripomína, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie tohto základného práva (I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02, I. ÚS 61/03, III. ÚS 372/09). Ústavný súd poukazuje na právny názor vyslovený vo svojej doterajšej judikatúre, podľa ktorého ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (napr. I. ÚS 42/01, III. ÚS 59/05). Na kratšie obdobia nečinnosti ústavný súd spravidla prihliada vtedy, keď sa vyskytli opakovane a zároveň významným spôsobom ovplyvnili dĺžku súdneho konania (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 39/00, I. ÚS 57/01). V prípade, keď ústavný súd pri predbežnom prerokovaní zistí, že namietaný postup všeobecného súdu sa nevyznačuje takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavnú sťažnosť spravidla odmieta ako zjavne neopodstatnenú (napr. IV. ÚS 221/05, III. ÚS 126/2010, I. ÚS 96/2011, IV. ÚS 254/2021, II. ÚS 367/2024). Pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je úlohou ústavného súdu posúdiť, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

9. Prípád sťažovateľky, keď celková dĺžka konania krajského súdu od predloženia súdneho spisu (12. január 2024, pozn.) ku dňu podania ústavnej sťažnosti predstavuje len približne sedemnást mesiacov, nedosahuje takú ústavne relevantnú intenzitu, aby bolo možné po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie konštatovať porušenie označených práv sťažovateľky. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť sťažovateľky aj v časti namietajúcej postup krajského súdu odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

10. Ako *obiter dictum* ústavný súd upriamuje pozornosť aj na povahu odvolacieho konania, ktoré je v rámci civilného súdnictva koncipované ako konanie, keď odvolací súd nemusí vo veci nariadiť pojednávanie, čím zákonodarca sledoval práve rýchlosť, efektívnosť a hospodárnosť odvolacieho konania. Je na úvahe konkrétneho odvolacieho senátu, či rozhodne bez nariadenia pojednávania. Ak odvolací senát rozhoduje o odvolaní bez nariadenia pojednávania, nemožno časový úsek v danej situácii od podania odvolania do konečného rozhodnutia súdu druhej inštancie označiť ako „nečinnosť“. Je nutné prihliadnuť na časový rámec, ktorý je potrebný na oboznámenie sa s obsahom súdneho spisu, procesným postupom súdu prvej inštancie, dôvodmi odvolania a vyjadreniami strán sporu. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že skutočnosť, že súd nevykonáva žiadne úkony, nemusí nevyhnutne znamenať, že nekoná a vecou sa nezaoberá (pozri aj III. ÚS 106/2018, I. ÚS 123/2021).

11. Z dôvodu odmietnutia ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľky nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia označených práv.

12. V závere ústavný súd poznamenáva, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej [§ 55 písm. a) zákona o ústavnom súde], a preto nie je vylúčené, aby v prípade pretrvávajúcej nečinnosti označených všeobecných súdov v napadnutých konaniach sťažovateľka podala svoju ústavnú sťažnosť opakovane.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. augusta 2025

Luboš Szigeti
predseda senátu